پێشەکی ٨
دیل ١١
نامەیەک بۆ فەلەستین ١٢
یادێ.. ١٤
قوتابخانە ١٦
نامەیێ بۆ کۆڕی شاعیران ٢٤
ئامانجی قەڵەم.. ٢٦
بۆ گۆران.. ٢٨
کۆچ ٢٩
رووبار ٣٢
تەنیا ٣٦
ژار ٣٨
دێ.. ٣٩
بگری ٤٣
فەلسەفەی گەردوون.. ٤٥
هەڵاڵە.. ٤٧
هەنسک و فرمێسک ٥١
لانەی بایەقووش.. ٥٥
وێنە ٦١
پەپوولەی خەیاڵ.. ٦٥
بادە ٦٨
خێراب.. ٦٩

زرێبار ٧٠
خوداتان لە گەڵ...٧٣
ملوانکەی شین ٧٤
شوان ٨١
نیگارێ.. ٨٣
چوارینە ٨٥
تابووتی سوور.. ٨٨
خاک و خۆر... ٨٩
شینی مامۆستا هەژار.. ٩٢
پەری شێعر.. ٩٥
سازی ئاوارە... ١٠٠
کۆچ ١٠١

پێشەکی

یەکەم جار لە بەزمێکی شاعیرانی مەهابادا ناسیم و شێعریم بیست و خۆشم ویست.
دوایەش بۆ رەخنە لێگرتن زۆربەی شێعرەکانی بۆ خوێندمەوە. بەڵام من بەش بە حاڵی خۆم خۆشم لێ هاتن و بۆنی شێعرم لێ کردن.
خەیاڵی ناسک و هەستی هونەرمەندانە و مەزموونی شاعیرانەم تێدا بەدی کرد.
هەر کەسە جۆرە بۆچوونێکی لە شێعردا هەیە. من زیاتر لە خەیاڵی ناسک و مەزموونی ورد و نوێ دەگەڕێم، تا رواڵەتی جوان و رازاوە و کێش و قافیەی سەیر و سەمەرە، یا باشتر بڵێم شێعرم لە نەزم خۆشتر دەوێ.
شێعرێکم پێ باشترە کە لە دڵەوە هەڵقوڵێ و بە دڵەوە بنووسێ. بەشی زۆری شێعرەکانی «شەریف» وان. سۆز و عاتیفە و کوڵ و کۆی دەروونی خۆنی. هەستی خوێنەر یا گوێگر دەبزوێنن و

حاڵەتی شاعیر لە کاتی نووسینی شیعرەکەیدا لە پیاوی ورد دەگەیەنن.
بە بڕوای من ئەگەر ئەم شاعیرە زیاتر خۆماندوو بکا و پتر هەوڵ بدا، شاعیرێکی نەک باش، بەڵکوو گەورەشی لێ پەیدا دەبێ.
هونەر سنووری بۆ نییە، هیچ هونەرمەندێک نەگەیشتووەتە دوندی هونەر و ناشگاتێ، بەڵام هی وا هەیە زۆر بەرەو ژوور دەچن.
وەک تێگەیشتووم شەریف دەزانێ تازە وردە هەنگاو بەرەو مەنزڵ هەڵدێنێتەوە بۆیە بە هیوام زۆر بەرەو ژوور بچێ.
وا هەست دەکەم شەریف وەک من لەو بڕوایە دایە کە شێعر کۆن و نوێی نییە و باش و خراپی هەیە. نەزم نە بە وشەی جوان و وەزنی سەنگین و قافیەی گران دبێتەوە شێعر، و شێعریش نە بە وشەی ساکار و کێشی سووک و لە کار نەهێنانی قافیە نزم دەبێتەوە بۆ نەزم.
شێعر و نەزم دوو جۆرە هونەرن کە دەبێ خوێنەری ورد، حوکمیان لە سەر بدا. بەڵام چەن خۆشە شێعر ئەوەندە باش بێ کە هەم فۆڕمی لێک و لووس و ڕێک و پێک بێ و هەم ناوەرۆکی هەست بزوێن و دڵڕفێن.
خۆزیا شەریف ئەو ئامۆژگارییانەی هەمیشە لە پێش چاو بێ:

هەرگیز لە شێعری خۆی رازی نەبێ و پێی وابێ کە دەتوانێ لەوەش باشتر شێعر بڵێ.

تا شێعر دنەی نەدا، لە خەوی رائەپەڕێنێ و هەستی نەبزوێنێ دەست نەداتە قەڵەم.

ئەوەشی لە بیر بێ کە زمانەکەمان پێویستی بە خزمەت هەیە و هەوڵ بدا وشەی رەسەنی کوردی بەکار بێنێ و لە وشەی دەسکرد و داتاشراو بپارێزێ.

تەنانەت لەکارهێنانی وشەی بێگانەی لە وشەی نارەسەنی کوردی پێ باشتر بێ.

هیوادارم دیوانی دووەمی ئەم شاعیرە زیاترم رازی بکا.

هێمن

١٣٥٨/٥/٢٢

دیل[1]

وەکوو ئاوی بنی گۆمێ کە جێمابێ لە رووباری
وەکوو بەردی سەری شاخێ کە دانرابێ لە دیواری
وەکوو کاتێ گەڵای زەردێ دەسی بەربێ لە سەر داری
دڵم تەنگە لە تەنیایی نە هاوڕازێ نە خەمخواری
من ئەو بەردەی گرفتارم، کە دیلی چینی دیوارم
من ئەو ئاوەی بنی گۆمم کە جێماوم لە رووبارم
گەڵای زەردم، مەلێ پیرم، منم دڵداری زنجیرم
لە بیرم دێ کە سی ساڵە لە بەندیخانە یەخسیرم
لە تاریکی ژیانمدا لە سووچی سەردی زیندانا
بە مۆرەی بەردی ناکامی بە جارێ عومری خۆم دانا
بەڵێ ئەو ساتە لاوێ بووم وەلێ ئێستا وەها پیرم
هەیە جارێ بەسەرهاتی خەمینی خۆم نییە بیرم
قەرەوڵ[2] دێت و رادەبرێ، شەوانی عومرم ئەژمێرێ
شەوێکیش وا منی دیل، بە دەستی مردن ئەسپێرێ

---

[1] ـ بەندی، زیندانی
[2] چاودێر

نامەیەک بۆ فەلەستین

ئەی سەرگەردانی مانوو
لێقەوماوی بێخانوو
ئەی ماڵ و منداڵ لە کۆڵ
ئاوارەی نیشتمان چۆڵ
ئەی برای فەلەستینی
کەی مافی خۆت ئەستێنی؟
ئەی باڵندەی بێ هێلان
ئەی وەیلانی بەستەزمان
لەو دەشت و دۆڵ و کێوە
دوو کۆڵ ئەبەیت بە رێوە
کۆڵێ ماڵ و منداڵت
تەزاندوویەتی باڵت
کۆڵێ خەمی وەیلانی
دڵت گرتوویە شانی

بارت قورس و پێ پەتی
ڕێبواری ڕێی مەینەتی
ئاخۆ خەمی نیشتمان
پێت قورسە یا کۆڵی شان؟!
ئەی فەلەستینی هەژار
وێڵی دەستی ئیستیعمار
ڕۆژێ دەبێ خەباتت
بێنێتە دەس وڵاتت
ئاخۆ ئەو ڕۆژە کەی بێ؟
ئاخۆ ئەو ڕۆژە کە بێ؟!

ئەی باڵندەی بێ هێلان
ئەی وەیلانی بەستەزمان

یادێ

بولبولی بەندی قەفەس پەروەردەی ئەو کێوانەیە
بۆیە تا ئاخر نەفەس هەر وا بە تاسەی لانەیە
باڵی ئازادی ئەسووتێنین و دانەی پێ ئەدەین
نەک ژیانی ئەو مەلە، تەنیا بە ئاو و دانەیە
شینی هێلانەی دەکا ، ئەگریت و سەربەستی دەوێ
بانگ و ئاوازی قەفەس، ئەو شیوەن و گریانەیە
سووچی بەندی بۆ دەڕازێنینەوە بێخەم بژی
کەی نیشانەی ژینی بێخەم، زیوەری کاشانەیە؟!
تێدەکۆشێ هەڵفڕێ، بەندی قەفەس بۆی ناچڕێ
ئاخرین ئاواتی بەرزی دیتنی هێلانەیە
نەغمە سەردانی کە وا پاراوی هەستی گەل دەکا

شــینی بــێ فرمێسـکی ئــەو باڵــندە بەســتەزمانەیە
ســووچی بەندیخانــە وایــە هــەر کــە ئــازادی دەوێ
بەرهەمی کـاتی خـەمی، ئـەو نەغمـە بـەرز و جوانەیـە
«قـانع[1]»م دێنێتــەوە بــیر ئــاوازی باڵــندەی قەفــەس
قـوڕ بـە سـەر ئـەو دوژمنـەی هیـوای بـە بەندیخانەیـە

[1] ـ دێڕی ئاخر هی مامۆستا قانعە کە ئەو شێعرە بە ناوبانگەی لە بەندیخانە داناوە: (بە وێنەی بولبولی نێوان قەفەسێ)

١

پاش ئەوەی کە خۆر هەڵدێ
پڕشنگ ئەخاتە سەر دێ
خوێندەواران دێنە دەر
ڕێی مەکتەب دەگرنە بەر

لە نێو کۆمەڵی ماڵان
بۆ خوێندنی منداڵان
ماڵێکی زۆر وێرانە
کراوەتە قوتابخانە
کاکی مودیر بەیانی
بەر لە خوێندەوارانی
ئەڕوات و لەو بەر درگا
ماوەیێ هاتوچۆ دەکا

ڕەوشتی کاکی مودیر
لاوی ژیر و ڕۆشنبیر
لە نێو دڵی خەڵکی دێ
بە جوانی گرتوویە جێ
یاری هەژارەکانە
هیوای نەدارەکانە
لاوێکی چاک و ڕووخۆش
کوردیوێژ و کوردی پۆش

٢

ماوەی تر مەکتەبی دێ
گەرم ئەبێ بە سروودێ
لە پەنجەرەی پورتوکاو
تیشکی خۆر ئەداتە ناو
مامۆستا وەکوو جاران
ئەڵێ بە خوێندەواران:
دیسان ڕۆژی شەممەیە
کاتی پرسینەوەیە
(«وریا» تۆهەستە سەر پێ
دەرسی پێشووم بۆ بڵێ

«ئـــا» وێنـــەی چـــی؟ «ب» وەک چـــی؟
«ت» وێنـــەی چـــی؟ «پ» وەک چـــی؟
لـــە ئەلفـــەوە تـــاکوو یـــێ
هـــــەرچی دەیـــــزانی بیڵـــــێ.)
«وریـــــا» بـــــیر ئەکاتـــــەوە
وەڵـــــامی ئەداتـــــــەوە:
(«ئـــــا» وێنـــــەی ئـــــازادی
ئاڵـــــای ئـــــاوات و شـــــادی
«ب» وەکـــــوو برســـــــییەتی
«پ» وێنـــــەی پـــــێ پـــــەتی
«ت» وەکـــــوو تاڵـــــی ژیـــــن
تـــــاریکی و تێکۆشـــــــین)
کاتـــــێ شـــــتێ نازانـــــێ
بـــــۆ منداڵـــــان ئـــــەڕوانێ
(«نـــون» بـــە وێنـــەی نـــەدار
«هـــــ» بـــە چەشـــنی هـــەژار

٣

کـــــاکی مـــــودیر هەڵدەســـــتێ
بەرامبـــــــەریان دەوەســـــــتێ

ئەڵێ: (بەسیەتی ئیتر
دەس کەینە باسێکی تر
هەتا من لە بیرم بێ
ئەم وشانە ئەگوترێ
تاکەی دەرسی دڵتەنگی؟
تاکەی دەرد و بێدەنگی؟
ئیتر لایان بەین لە بیر
روو کەینە را و تەگبیر

منداڵەکان مات ئەبن
درسی تازە گوێ دەگرن
بێدەنگی قوتابخانە
پڕ دەبێ لەم وشانە:
(«ئا» وێنەی ئازادی
ئاڵای ئاوات و شادی
«ب» وەکوو بیرەوەر
«ت» وێنەی تێکۆشەر
«س» وەکوو سەربەستی
سەر و سێدارە و سستی)

منـــــدالّ بـــــه یـــــەک دەنگـــــەوە
دەڵـــــێن بـــــە ئاهەنگـــــەوە:
«خ» بـــــە وێنـــــەی خـــــەبات
خوێنـــــدن و خـــــوێن و خەڵـــــات
«کـــــاف» وێنـــــەی کوردســـــتان
کـــــورد و کۆمـــــەڵ و کوێســـــتان

مـــــاوەی بـــــەر لـــــە نیـــــوەڕۆ
دوایـــــی دێ دەرســـــی ئەمـــــڕۆ
ئێـــــــــواره منداڵـــــــــەکان
لـــــە نێـــو بـــاخ و لـــــە ســـەربان
دەرســـــی تـــــازە دخـــــوێنن
بـــــە خەڵـــــکی رادەگـــــەیێنن:
«ی» وەکـــــــــوو یەکیـــــــــەتی
یـــــــــەکگرتن و یارمـــــــــەتی

٤

رۆژی شـــــــەممەی داهـــــــاتوو
ئـــــەم دەرســـــەیان لەبـــــەر بـــــوو

بەڵام تاکوو خۆراوا
بەو گەرمای خۆرەتاوا
لە رێی شارا وەستابوون
چاوەڕێی مامۆستا بوون
تینی خۆر و خەمباری
پرسین و چاوەنواڕی:
(مامۆستامان وا لە کوێ؟
بۆچی نایەتەوە دێ؟)

پێش ئەوەی تاریک دابێ
هەواڵێ کەوتە نێو دێ:
(مامۆستای قوتابخانە
کەوتووەتە بەندیخانە
مامۆستای قوتابخانە
کەوتووەتە بەندیخانە

٥

ماوەی حەفتەیێ دەگوزەرێ
نابێ لەوی خەبەرێ

بەڵام خوێندەوارەکان
هەر لە قوتابخانەدان
دەنگی بەرزی دەرسی جوان
ئەڕوا بەرەو ئاسمان:
(«ب» وێنەی بێگانە
برین و بەندیخانە . . .)
چاویان وا بە رێەوە
مامۆستایان بێتەوە

٦

رۆژی هەوەڵی زستان
کە سەرما هاتە کوێستان
کەسێ هەواڵێ دێنێ
دڵی دێ ئەلەرزێنێ:
(چەن لاوێکی رۆشنبیر
بە هاوڕێی کاکی مودیر
ئەو رۆژە تاریک و روون
لە سێدارە درابوون)

٧

ئیتر ئەو منداڵانە
جێ دێڵن قوتابخانە
کاتێ ئەڕۆن بە دڵتەنگ
چاو بە فرمێسک و بێدەنگ
خوێندەوارێ کش ومات
سەرنجی دیوار ئەدات
فرمێسکی پڕ لە گرێ
دێت و بەر چاوی دەگرێ
لە بان تەختەی سەر دیوار
خەتێ مابوو بە یادگار
دڵی نەدەهات کەسێ
شتی لە سەر بنووسێ:
(«ی» وەکوو یەکیەتی
یەکگرتن و یارمەتی
«ئا» وێنەی ئازادی
ئاڵای ئاوات و شادی)

ج

نامەیێ بۆ کۆڕی شاعیران

کورد ئەگەر چی زۆرە دەردی، بەردی مەینەت وا لە رێی
دەس لــە ئــەژنۆگرتن ئــەو بەردانــە لانابــا لــەرێی
شــێعری خــاوێنم دەوێ خــوێنی دڵ و زاری نــەبێ
رەنگــی فرمێســکی دەروون و بــۆنی خــەمباری نــەبێ
بۆچی «قانع» بم لە ژینا، بـۆ ئـەبێ هەوڵـێ نـەدەم؟!
بۆ ئەبێ دەس هەڵگرم، تـاکوو بـە ئامـانجم نەگـەم؟!
هێمنی هەڵـناگرێ ئـەم چەرخـە بـۆ کـوردی کوڵـۆڵ
تا بەکەی «هێمن» بژین و تێنەکۆشـین گـورج و گـۆڵ؟
گەر هەموو پەرداخی ژینم هــەر وەهــا پــڕ بــێ لــە ژار
ناگرم دەستم لە ئەژنۆ، قەت بە خۆم ناڵـێم «هــەژار»
هەر وەکوو «بێکـەس» ئەگـەرچی دەردەدار و بێکەسـم
من کەسم کوردە، بە کـەس ناڵـێم هــەژار و بێکەسـم
شــێعری خــاوێنم دەوێ خــوێنی دڵ و زاری نــەبێ
رەنگــی فرمێســکی دەروون و بــۆنی خــەمباری نــەبێ

٢

تا پەری شێعرم نەدی، هـەر سـاتە بـیرێ وام هـەبوو
داخەکەم چاوی پەریش، غـەیری خـەمی تێـدا نـەبوو
بۆ گولـی شـادی گـەڕام ماوەیـێ، هـەتا بیدۆزمـەوە
تــاکوو بــەرگی بــووکی شــێعری پــێ بڕازێنمــەوە
شــار و کوێســتانی ولــاتی کــوردەواریم گرتــە بــەر
پێکــــەنینم نــــەدی هــــەرگیز لــــە دڵ هاتبێتــــە دەر
بۆ نەگریم من کە پـەروەردەی هـەوای شـاری خـەمم؟!
چی بنووسم؟ غەیری ئەو فرمێسکە، چی بێ بەرهەمم؟!
کــوردەواری هــەر بەشــی زووخــاو و دەرد و زیللەتــە
تاکوو داهاتووی بە چی بێ، زەحمەتی ئـەم میللەتـە؟!
لێم ببـوورن ئـەی هـەژار و بێکـەس و هـێمن، ئـەمن
ئێستە ئەیزانم کـە ئێـوە بـۆچی ئـالوودەی خـەمن؟!
ئــەو خەمانــەی نەمدەناســین وا ئەســیری کــردووم
چی بڵێم؟! چۆنی بڵـێم؟! چەشـنێ کـە پـیری کـردووم

ئامـــانجی وایـــە پێنووســـی دەســـتم
وەهایـــە هیـــوای شـــێعر و هەڵبەســـتم
تاقـــەی مـــرواری هـــەر چەنـــدە جوانـــە
بـــووکی بـــە نرخـــی نێـــو گەوهەرانـــە
بەڵـــام ئـــەو کاتـــەی کـــۆ بکرێتـــەوە
لـــــە ســـــەر شـــــریتێ بهۆنرێتـــــەوە
ئەو ساتە جوانـــە و جـــوانتر دەنوێنـــێ
تـــاکوو بـــە تـــەنیا لـــە لای بمێنـــێ

زمـــانی کـــوردیش ئـــەو گەوهەرەیـــە
کـــە دیـــاری بـــەرزی مێـــژووی ئێمەیـــە
وشەی جوان جـــوانی نێـــو کـــوردەواری
جـــوانتر لـــە زێـــڕ و لـــەعل ومـــرواری

کاتــێ بــە شــێوەی جوانــێ هــۆنراوە
کرایــە بەســـتە و شــێعر و هــۆنراوە
چاکتر دەنوێنێ و هەر لــە بــەر چــاوە
هـــەرگیز ون نابـــێ و ناخرێتـــە لاوە
ئامـــانجی وایـــە پێنووســـی دەســـتم
وەهایـــە هیـــوای شـــێعر و هەڵبەســـتم

بۆ گۆران

بــه ئــاواتم چەپکــه شــێعرێ هەڵبەســتم
بۆ «گــۆران»ی شــاعیری جــوان پەرەســتم
تێدەکۆشـــم بـــه هێـــزی بـــیر و هەســـتم
وشـــەیێ نیـــە کـــه دەربـــڕێ مەبەســـتم
پێنوســـەکەم! ئـــەی قەڵـــەمی سەربەســـتم!
دەخیلـــی تـــۆم بـــۆ جـــارێ بگـــره دەســـتم
«هەرچەن دەکەم ئەو خەیاڵەی پێی مەستم
بۆم ناخرێته ناو چوارچێوەی هەڵبەسـتم»

کۆچ

ئاوایی لە شان چۆم و باخەوە
پاڵی داوەتە سینگی شاخەوە
عومرێکە نێوان لەشی کۆرپەی دێ
خوێنی ژین گەرمە و دڵی خورپەی دێ
باڵندەی رەنگین، کۆتری نەخشین
بە دەوری دێدا ئەگەڕێ چین چین
تاوێ لە باخان، تاوێ لە سەر دێ
هەر یەک نەغمەیێ لە ناخی دەردێ

ئەو دەشتە سەوزە، ئەو دێیە جوانە
ئەو هەموو دار و باخ وبێستانە
دەستی سیاسەت ئاورێ دێنێ
یەک لە شوێن یەکا ئەیانسووتێنێ

دێ ئەسووتێت و خەڵکی کۆچ ئەدرێن
کۆچی دڵتەزێن بۆ دەشتی گەرمێن
بە وێنەی شەمێ کە توابێتەوە
پەپوولەی تەنیای لا مابێتەوە
ئەو کۆترانەی بە ئاسمانەوە
لە دەوری دێدا ئەسوورانەوە
بە ئاهەنگی خەم تاکوو خۆراوا
ئەگەڕێن بە سەر دەشتی سووتاوا
تا وردە وردە دڵنیا ئەبن
دێ بە جێ دێڵن ئەوانیش دەچن

گەرمەسێر ئەگەر بەهەشتی روون بێ
باخی گەوهەر و دەشتی ئاڵتوون بێ
ئێستاش هەر وەها کوردی کۆچ دراو
باڵندەی کزی لە هێلان بڕاو
مشتێ لەو خاک و بەردە سووتاوە
خاکی ئەو دەشتەی تێیدا ژیاوە
بە سەرتاسەری گەرمێنی نادا
نایگۆڕێتەوە لە گەڵ دنیادا

ئـــاخر بـــه خـــوێنی ئـــاوی پێـــدابوون
بـــاو و بـــاپیری لـــــەوێ ژیـــابوون

🏳🏳🏳🏳

گەرمەســێر ئەگــەر بەهەشــتی روون بــێ
بــاخی گەوهــەر و دەشــتی ئاڵــتوون بــێ
هـــەموویان ئـــەدا تـــەنیا هەناســـەی
بـــه یـــادی وڵـــات بشـــکێنێ تاســـەی

رووبار

قەڵبەزەی بەرزی کوێستان
ئەڕژێتە نێو دارستان
بەفراوی کێوان دێنێ
رووباری پێک ئەهێنێ
رووباری ئەکەوێتە رێ
دارستان دێڵێتە جێ

ئاواییەک لەو قەراخا
لە نێوان دار و باخا
بەرامبەر بە خۆراوا
ئەڕوانێتە سەر ئاوا
رووبار ئەڕوا بە بەر دێدا
خوڕەی جوانی دێتە گوێدا

هاوینان خۆر داخ ئەبێ
گەرمە نیوەڕۆی ناو دێ
منداڵان دێنە سەر ئاو
بۆ مەلە یا ماسی راو
زۆریان تێدا هەژارە
چاوی لە دەس رووبارە
بۆ پێخۆر ماڵی داماو
کاری بووەتە ماسی راو

نیوەڕۆیە و ناو دێ چۆڵ
کوڕی شوان، گورج و گۆڵ
رێ دەکەوێ بۆ رووبار
سک برسی و شڕە بار
بە هیوای قولاپ و تۆڕ
ماسی بگرێ بۆپێخۆر

دێت و ئەگاتە سەر ئاو
دەس ئەکاتە ماسی راو

رووبار ئەڕوا بە بەر دێدا
خورەی جوانی دێتە گوێدا
ماوەیێ زۆر ئەدا سەر
ماسییەک دێنێتە دەر
ماسی کۆرپە و وردە زۆر
بە کار نایە بۆ پێخۆر
سینگی سپی، خوێناوی
پەلەقاژەی تاوتاوی
تێدەکۆشێ جار وبار
خۆی بخاتەوە رووبار
پێستی جوانی برژاوە
زیخی پێوە تلاوە
زیخی داخی نیوەڕۆ
دڵ ماسی دێنێتە سۆ

کاتێ قولاپی خوێنین
ئەخرێتە نێو ئاوی شین
دڵی ئەو ماسیە کۆرپە
راوەستابوو لە خورپە

رووبار ئەڕوا بە بەر دێدا
خوڕەی جوانی دێتە گوێدا

ئەی ماسی وێڵی هەژار!
بۆ دەگەڕای لە رووبار؟!
ئاخۆ تۆش لە رێی سەفەر
بۆ پێخۆر بووی دەربەدەر؟!
ئێوەش لە نێو ماسیان
بۆ پارە و پێخۆر و ژیان
هەژارەکان ئەمرێنن
خوێنی یەکتر ئەڕژێنن؟!!!

رووبار ئەڕوا بە بەر دێدا
خوڕەی جوانی دێتە گوێدا

تەنیا

خانووی ساردم کش و مات
بۆنی بێدەنگی ئەدات
لە شوێنی پیری ڕێبوار
چاوم بڕیوە دیوار
جارێ هەتا ماوەی دێر
گوێ دەگرم بۆ کاتژمێر
هاتوچۆی عەقرەبەکان
وەک ڕێبوارانی زەمان
یەکێ گورج و یەک هێمن
ڕێگای عومرم دەپێون
بە ناوەدڵ ئەمەوێ
بەڵکوو دەردێ بسرەوێ
پەنا بەمە پێنووسم
بیرەکانم بنووسم

من کێم و لە کوێم و چیم؟!
تا کەی و بۆچی دەژیم؟!
جارێ قاقای پێکەنین
بە دنیا و ئاسمان و ژین
جارێکیش بوغزی گریان
بۆ ماوەی خۆ خەڵەتان
خەمبار و بێدەنگ و باس
خەیاڵاوی و کەساس
هیچ ئاهەنگێ نایێتە گوێ
بەحری بێدەنگی بشکێ

❧❧❧❧

خانووی ساردم کش و مات
بۆنی بێدەنگی ئەدات

❧❧❧❧

ژار

لـــه داخـــی مەینـــەتی دەوران دڵـــم پـــڕ ئـــاورە ســـاقی
لە ژاری تاڵـــی ژیـــن دیســـان پیاڵـــەی دڵ پـــڕە ســـاقی
وەرە ئەمشەو وەکوو هەر شەو، وەرە ساقی دڵم خوێنە
هەتاکوو دێتە چاوم خـــەو، حەرامـــە شـــەربەتان بێنـــە
دڵم زووخاوی لێ دەرژێ دەسـا هەسـتە بکـە مەسـتم
شەڕابی کۆن لە جامی نوێ، بە خوڕ تێکە بدە دەسـتم
کە وا کون کون بووە جەرگم، لە جەوری ماتەمی دنیـا
هەتاکوو سەردەمی مەرگم، وەرە هەر تۆم دەوێ تـەنیا
هەناسەی سەردی پـڕ داخـم دەمێکـە گرتوویـە نـاخم
شەڕابی تۆیـە دەیشـۆرێ پـەژارەی ژیـنی پـڕ ئـاخم

دێ

شەوگاری بەهار دەرچوو لە نیوە
تاریکی ئەڕوات بەرەو کازیوە
ئاوایی تاریک؛ ورشەی چرایێ
لە نێو پەنجەرەی هیچ ماڵێ نایێ
دێ دەرکی لە رووی رۆژ داخستووە
لە بەرگی شەودا جوان نوستووە
منداڵێ ساوا دەگریێ جار جار
ئەشکێنێ دەریای بێدەنگی شەوگار
دایکێ سەر لە بان لانکی کۆرپەوە
سەردەمێکە خەو بردوویەتەوە
ئەو ساتە کوڵی شەو دەتوێتەوە
سەر گۆنای ئاسۆ سوور ئەبێتەوە

کەڵەشێرێ دێ و لەو سەربانانە
مزگێنی ئەدا هەستن بەیانە
شنەی بەر بەیان یەک لە شوێن یەکا
ماڵانی نوستوو باوەشێن ئەکا
هەتاو لای ئەبا دیسان بەسپایی
پەردەی شەو لە سەر بووکی ئاوایی
ماڵان بەردەچن، ئاوایی ساکار
گرتوویە باوەش باپیری کۆسار
ماویانە خەڵکی ماندوویی دوێنێ
گزنگی هەتاو هەڵیاندەستێنێ
ژنێ گورج و گۆڵ ئەڕوا بۆ کانی
بە نەزمی جوانی لەرزانەکانی
ژنێ لە کانی ماندوو دێتەوە
سەری ناوەتە سینگی گۆزەوە
دووکەڵ لە سەربان ئەڕوا بەرەو ژوور
سوور ئەبێتەوە سەر گۆنای تەنوور
تەندووری ماڵان نانی گەرم و جوان
دەکا بە تۆشووی باخەوان و شوان

مریشکی سپی، جووجەڵە لە شوێن
بە جێ دەهێڵێ تاریکی کولێن
پێش ئەوەی کە خۆر بدا لە ناو دێ
رانی ئاوایی دەکەوێتە رێ
نیوەی ناوەدڵ لە دێ دەرئەچێ
بەرخ و کارژیلەی هێشتووەتە جێ

مراوی لە سەر چیمەنی جۆبار
دەشکێنێ شەقڵی شەونمی بەهار
ئاسمانی شین و کۆچی هەورەکان
پڕشنگی خۆر و دەشتی سەوز و جوان
هاتوچۆی ئاسکی بزێوی سەرکۆ
شنەی شەماڵ و لەرەی لەق و پۆ
جریوەی بولبول، خوڕەی جۆباران
شمشاڵی شوان و بەستەی دڵداران

موســــــيقاى جـــــوانى ژيــــــنى دێهـــــاتن
ديمــــــــەنى رەنگـــــــين ، خــــــاكى ولـّـــــاتن

ژيـــــنى رۆژێكـــــى ئـــــەو دێيـــــە لــــــە لاى مـــــن
ئــــــەژى بــــــە شـــــارى دووكــــــەڵ و ئاســــــن

بگری

دایه گیان بگـری لــه ســەر خــاکم کــەوا شـینم دەوێ
زۆر بگریـــە دایـــە گیـــان فرمێســکی خـــوێنینم دەوێ
من گوڵی سەد ئـارەزووی ژیـنم لــە خاکـا خــەوتووە
خاکی مەیدانی خــەبات رەنگـینی خـوێنی مـن بـووە
دامەنیشـــە دایـــەگیان بـــۆ هـــاتنی مـــن چـــاوەڕێ
دڵنیا بە، بەسـیەتی، بـۆ دەنگـی درگـا مــەگرە گـوێ
دایە گیان سوێندم بە فرمێسـکی گــەش و ئێشـی دڵـت
دایە گیان سوێندم بە جــەور و مەینــەتی بـێ حاسڵـت
من دەمێکە جەرگی سووتاندووم هەناسەی سەردی گەل
دڵپڕی کردووم خەمی دەسکورتی و رەنـگ زەردی گــەل
من کوڕی کوردی شــەهیدی رێــی خــەباتم دایــە گیــان
کــۆتری خـــوێنین پــەڕی بــاخی وڵــاتم دایــە گیــان

هــەر وەكــوو بێگانــەیێ دڵ پــڕ لــە ناكــامی و گــرێ
لەم هەموو دەستە نەبوو دەستێ، كە بێ و دەستم گرێ
من لە شاری خۆم غــەریب و بــۆهــەموو بێگانــە خــۆم
كۆتری كوژراوی رێگــای لانــە خــۆم، بــێ لانــە خــۆم
دایە گیان بگــری لــە ســەر خــاكم كــەوا شــینم دەوێ
زۆر بگریــە دایــە گیــان فرمێســكی خــوێنینم دەوێ
دایە گیان ئەو كیژە وا ئەتویس بــە بــووكی تــۆ ببێــت
خۆت بدە پیشانی جــارێ بــا بــە هیــوای مــن نــەبێت
تاكوو بتبینــێ كــە رەشپۆشــی لــە ســەر تــا پاتــەوە
بەڵــكوو بــڕوا دڵــنیا بــێ و مــن لــە بــیرەو باتــەوە
دایە گیان بگــری لــە ســەر خــاكم كــەوا شــینم دەوێ
زۆر بگریــە دایــە گیــان فرمێســكی خــوێنینم دەوێ

هاکـــا ئـــەم چەرخـــەش هەڵـــگەڕایەوە
ئیتـــــر نەگـــــەڕاو نەســـــــووڕایەوە
کیـــژێ خـــاوەنی ژیـــنی دنیایـــــە
ریـــزێ مـــرواری لـــە گەردنیایـــــە
کیـــژێ کـــە تـــینی ئـــەوینی وایـــە
ژیـــان و مـــردن لـــە دەســـتی دایـــە
مـــرواری لـــە ســـەر ســـینگی رازاون
بـــە هێـــزی جەزبـــەی عەشـــقی وەســـتاون

ئـــەویش وەک هـــەموو رۆژێ پـــیر ئـــەبێ
بـــە تـــیری مـــردن داوێـــنگیر ئـــەبێ

بەڵێ ئەمرێت و ئەکوژێتەوە
ملوانکەی ملی ئەپچڕێتەوە
نۆ مرواری یەک لە شوێن یەکتر
شینی مردنی ئەگاتە ئاخر
شینی مردنی ئەو کیژە وایە
کە لە شونێیدا ئاخر دنیایە
بناغەی گەردوون وا دەشکێتەوە
ئیترناگەڕێ و ناسووڕێتەوە[١]

[1] ـ مەنزوور لە تەواو بوونی هێزی خۆر و تێکچوونی «مەنزوومەی شەمسی»یە

هەڵاڵە

دەوڵ و زوڕنایــــە، چەپڵــــە ڕێزانــــە
بــــەزمی شــــادی و چــــۆپی کێشــــانە
بــەرگی ڕەنگاوڕەنــگ کیــژی ســەربانان
دەکێشــــێ نیگــــای لاوی کۆڵــــانان
ئاهــەنگی زوڕنــا و بــەزمی هەڵــپەڕکێ
دەنــگ ئەداتــەوە هــەتا ئــەو پــەڕ دێ
لــــە نێــــو کیژانــــا تــــەنیا هەڵاڵــــە
دڵــــی خەمینــــە و لــــە ســــووچی ماڵــــە
ئــــاخر دیــــاری یــــاری بێوەفــــای
دەســــتەی چنــــووره، ماوەتــــەوە لای
یادگارێکــــــە یــــــاری پێــــــی داوە
ئێســــتا بێرەنگــــە و بــــۆنی نــــەماوە

هەڵاڵــــە دەڕوا بـــۆ خەیاڵـــی دوور
ئەڕوانێ جار جـار بـۆ چەپکـەی چنـوور

دەنگــی زەمــاوەن ئــەتۆم دێتــە گــوێ
کوانــێ پــەیمانت، کوانــێ وا لــە کــوێ؟
قــەولی ئــەم رۆژی ســەما و شــادییە
بــە منــت دابــوو لــە بــیرت نییــە؟!
دڵــم گوڵــێ بــوو بۆچیــت هەڵــوەراند؟!
بــۆچی ئاوێنــەی ئــەوینت شــکاند؟!
کوانــێ مەیلەکــەی جــاری جارانــت
کوانــێ هـــاتوچۆ و ئیشـــارەکانت
کوانــێ راەســتان، ســەر رێگــای کــانی؟
کوانێ سێوی ســوور، کوانــێ گۆرانــێ؟
گیــانی شــیرینم، دڵــت شــکاندم
دڵــت شــکاندم، دڵــت شــکاندم

جارجارێ فرمێسک لە چاوی سوورا
ئەبارێتە سەر چەپکەی چنوورا
ئاهەنگی زوڕنا و بەزمی هەڵپەڕکێ
دەنگ ئەداتەوە هەتا ئەوپەڕ دێ

هەڵاڵە وا بیر ئەکاتەوە
دەفتەری ژینی هەڵئەداتەوە:
سوێندم بە سۆزی دڵی ئەسیرم
تا ساتێ ماوم هەر وای لە بیرم
ئەو ساتە لاشەم سەرد ئەبێتەوە
چرای ژیانم ئەکوژێتەوە
ئاخرین قسەم هەر ناوی تۆیە
هەر چاوەکانم پڕ ئاوی تۆیە
دڵم گوڵێ بوو بۆچیت هەڵوەراند؟!
بۆچی ئاوێنەی ئەوینت شکاند؟!

تــۆ دەوڵــەمەند و مــن کیــژێ نــەدار
بــە غــەیری وەفــا چــی هەیــە هــەژار؟
خونچەی دڵــی خــۆم هێنــا و دام بــە تــۆ
بەڵـــام وتـــەی تـــۆ هـــەموویان درۆ

جارجارێ فرمێسـک لــە چــاوی سـوورا
ئەبارێنـــە ســـەر چەپکـــەی چنـــوورا
دایکـــی لـــە داخـــی کـــچ ، بێخەبـــەرە
بــانگی لــێ دەکــا لــەو بــەر پەنجــەرە:
(هەڵاڵـــــــە وەرە هەڵاڵـــــــە وەرە
کیـــژە جوانەکـــەم تـــاوێ هەڵـــپەڕە)
دایکـــی نـــەیبینی فرمێســـکی چـــاوی
زولفـــی شـــێواوی دڵـــی شـــکاوی
ئاهــەنگی زوڕنــا و بــەزمی هەڵــپەڕکێ
دەنـــگ ئەداتـــەوە هـــەتا ئەوپـــەڕ دێ

ژیـــــنی منداڵـــــی دنیـــــای شـــــیرینە
شـــێعری ســـەرەتای چیرۆکـــی ژینـــە
عـــــومری منداڵـــــیم چـــــەن زوو
وەک نەســـــیمێ هـــــات و چـــــوو
مـــــەلێ غـــــەریب بـــــوو، ڕۆیشـــــت
هـــــەر یـــــادێکی بـــــە جـــــێ هێشـــــت

۞۞۞۞

کـــــەم کـــــەم وریـــــا بوومـــــەوە
بـــــیرم چـــــاوی کـــــردەوە
دنیایـــــەکم بـــــینی بـــــێ تـــــین
نـــــە وەک منداڵـــــی شـــــیرین
خـــــەمی کـــــاتی منداڵـــــی
گـــــرێ نـــــەبوو لـــــە پاڵـــــی

کەی وەکوو خەمی ئێستا
ریشەی لە دڵ ئەوەستا
هەر خەمێک و فرمێسکێ
فرمێسکێک و هەنسکێ
تەمی دڵ ئەشۆرێ
دنیای تاڵی دەگۆڕێ
چ دەروون و چ لە روو
دنیامان هەر ئەوە بوو
ژینی منداڵی دنیای شیرینە
شێعری سەرەتای چیرۆکی ژینە

وریا بوومەوە کەم کەم
دەوری گرتم گەلێ خەم
کە هەوەڵ جارێ گریام
لە بۆ هەژارێ گریام
بۆئەو گریام و بۆ خۆم
کە ئاخۆ بۆ کوێ دەڕۆم؟!

وەک منداڵێ ون بووبێ
نەمدەزانی وام لە کوێ؟
ئێستاش هەرچی دەڕوانم
خۆم بە وەیلان دەزانم
سەرنجی هەر لایێ ئەدەم
هیچ شتێ بەدی ناکەم
هەر چەن ئەو سەری رێگا
نایزانم بە کوێ دەگا
پێم خۆشە جارێکی تر
تەنیا گوزارێگی تر
بگەڕایمەوە لە نوێ
دیسان بۆ هەوەڵی رێ
بگام لەو دنیا جوانە
وەکوو ئەو منداڵانە
با خەمەکانم سووک بێ
بێ گرێ و بچووک بێ
باکوو تەنیا فرمێسکێ
هەناسەیەک و هەنسکێ

تەمی دڵم بشۆرێ

دنیای ژینم بگۆڕێ

ژینی منداڵی دنیای شیرینە

شێعری سەرەتای چیرۆکی ژینە

١

نیـــوە شـــەوێکی ســـەرد و دڵـــتەنگە
خەڵـــکی خـــەوتوون دنیـــا بێدەنگـــە
شـــار پـــەردەی رەشـــی کێشـــاوەتە ســـەر
مانگی شـــەوانپێـــو ، لـــە کێـــو هاتـــە دەر
بایەقۆشـــێ پـــیر دێـــت و جـــار جارێـــک
دەخوێنـــێ لـــە ســـەر کۆنـــە دیوارێـــک

لـــە وێرانەیـــەکی چـــۆڵ و بێـــدەنگا
لـــە نێـــو ماڵـــێکی ســـەرد و دڵـــتەنگا
خـــەوتووە خـــەمین کچێکـــی هـــەتیو
هـــەتیوێ خۆشـــی لـــە دنیـــا نـــەدیو
دایکـــی بەینێکـــە دوورە لـــە دنیـــا
ئـــەو کچـــە مـــاوە لەوێـــدا تـــەنیا

منداڵی بچووک لە نێو بەرگی خەو
ئەدا لە گۆنای شەوقی مانگە شەو
بەڵام خەوی چی؟ هەتاکوو بەیان
وتوویژ دەکا لە گەڵ ئەستێران
لەوان دەپرسێ دایکی وا لە کوێ؟
بۆچی بە تەنیا هێشتوویەتە جێ؟
ساتێ فرمێسکی لێ جیا نابێ
ئاخر منداڵە و دڵنیا نابێ
گوێ بدە ساتێ، بەسەرهاتی ئەو
لە گەڵ ئەستێران چی دەکوت ئەوشەو:

٢

(ئەی مانگی جوان! ئەی ئەستێرەکان!
ئێوە دەبینن لە نێو ئاسمان
باخی بەهەشتی خودا لە کوێدا؟
ئەڵێن دایکی من وا لە وێدا
ئەی مانگ! تۆدایکی ئەستێرەکانی
تۆ خودا پێم بڵێ ئەگەر دەزانی

ئەســـــتێرەکانت کـــۆ بوونەتــــەوە
وان لە گەڵ خۆتــا چەشـنی هــەر شــەوە
پـــێم بڵـــێ داکــی مـــن کـــەی دێتـــەوە؟
منـــیش ئەســـتێرەم، مـــانگی مـــن ئـــەوە
ئەی ئەستێرەی خۆم گــوێ بگـــرە ســاتێ
بـــە دایکـــم بڵـــێ دەیبـــینی کاتـــێ:
(دایکـــی خۆشەویســـت! بینـــایی چـــاوم!
هێـــــزی ژیــــانم، تــــەنیا هـــــەتاوم
بــۆچی رۆیشـــتی لـــە گـــەڵ نـــەتبردم؟
تـــەنیا لـــەم دنیـــا وەیلانـــت کـــردم؟
هــــەتا دیتــــەوە هـــــەر چــــاوەڕێتم
بــە هیــوای بیســـتن ئاهـــەنگی پێـــتم)
ئەی ئەستێرەی خۆم گــوێ بگـــرە ســاتێ
بـــە دایکـــم بڵـــێ ئـــەیبینی کاتـــێ
(زۆر بــــە ئــــاواتم کاتـــێ هاتـــەوە
لـــە ســـەر داوێـــنی خـــەو بمباتـــەوە
ئەگــەر وەکــوو مــەل دوو باڵــم هــەبوو
لـــە نێـــو دنیـــادا ئـــەمکرد هـــاتوچوو

دەگەڕام هەموو کێو و دەر و دەشت
هەتاکوو دەگام بە باخی بەهەشت
بەڵکوو لەوێدا جارێ بتبینم
ئەتۆش ببینی گریان و شینم)

بەڵام باسی من زۆر بێ فایەیە
ئاخر کەی هەتیو ئەستێرەی هەیە؟
دەردی دڵی خۆم من دەڵێم بە کێ؟
هەتیو چی هەیە تا ئەستێرەی بێ؟

٣

نەختێ دەگوزەرێ خەو دێتە چاوی
باسی دەمێنێ بە ناتەواوی
تاکوو دەخەوێ لە نیوەی شەودا
دایکی دەبینێ لە دنیای خەودا

دەپاڕێتــەوە لــە گــەڵ خــۆی بیبــا
نــەڕوات و دیســـان نەیهێڵـــێ تـــەنیا
دایکـــی دەکێشـــێ لـــە ســەری دەســتێ
ئەڵــێ: نەبوونــە، پاشــی هــەر هەســتێ
کچـــم جێگـــای مـــن جگـــە دنیایـــە
دایکــت وەکــوو تــۆ لــەوێ تەنیایــە
ڕۆڵــە ماڵــی مــن تاریــک و ســەردە
جێگاکـــەم خاکـــە، ســـەرینم بـــەردە

✧✧✧✧

بە دایکــی دەڵــێ کــچ بــە چــاوی ســوور
لە قرچــە و ســۆزی دڵ وەکــوو تــەنوور:
نامــەوێ بــێ تــۆ، روونـــاکی دنیـــا
هــەر خــۆتم دەوێ وای لــە هــەر کوێــدا
دیســـان بـــۆ دڵـــم دەشـــکێنیتەوە؟
گەر نامبەی لە گـەڵ، بـۆ هاتوویتـەوە؟

✧✧✧✧

دایکـــی بـــە دڵـــێ پـــڕ ئـــێش و خـــەمناک
تک تک فرمێسک دەتکێتـە ســەر خــاک

ئەڵێ: (کچەکەم شەوێکی سەردە
سەرماش سەرەتای نەخۆشی و دەردە
تۆش لە جێگاکەت کەوتبوویتە دەر
هاتووم بیکێشم پۆشینت لە سەر
زستان بێنەوا نابەتەو لە هۆش
باکوو لە سەرما نەکەوی نەخۆش
کێ لە ناخۆشی شەوان یارت بێ؟
کێ لە جێگای خۆم پەرەستارت بێ؟)
وەڵامی ئەدا بەم چەشنە و ئەڕوا
ئیتر هاواری کچی پێناگا

٤

سبەینێ کاتێ خۆر دای لە سەر کێو
لە شووشەی شکاو، شەوقی دایە نێو
دای لە سەر جێگا و لاشەی سەردی کچ
ڕووناکی دەکرد گۆنای زەردی کچ
بایەقۆش نەختێ چڵی بردبوو
لەو ماڵە چۆڵە لانەی گرتبوو
ئاخر چۆن بڵێم ئەو کچە مردبوو
بایەقۆش دەیکوت: دیقی کردبوو

وێنە

گەڵارێزان هاتەوە
ناخی باخی گرتەوە
گەڵای زۆری وەریون
سینگی باخی پۆشیون
تاو ناتاوێ شنەی با
بە ئەسپایی دەیانبا
خۆری بێ تینی سەر دێ
وەک رێبوارێماندوو بێ
وردە وردە دێتە خوار
ئەنیشێتە سەر کۆسار
دیسان بە لوتکەی کێوا
رێ دەکەوێ بەو دیوا

باخەوان کز و تەنیا
لە سەر ئاوی کانیا
دەستی پیرو لەرزۆکی
داناوەتە سەر چۆکی
بە شوێن بیری پڕ داخا
چاوی دەکشێتە باخا
دارێکی وشک و مردوو
لانەی مەلی کۆچ کردوو
نە سەوزایی نە سێبەر
نە ئاهەنگی پەلەوەر
لە بیری نایە هەرگیز
گەڵارێزانی پاییز
وا دڵپڕی کردبێ
ناخی گیانی گرتبێ

جارێ سەری دائەخا
سەرنجی کانی ئەدا

ئاوێنـــەی روونـــاکی ئـــاو

وێنـــەی دێنێتـــە بـــەرچاو

وێنـــەی پـــیر و زەردی خـــەم

پـــڕ چـــین و خـــەتی ماتـــەم

وێنـــەیێ پـــەژارە دیـــو

وێنـــەی گوڵـــێ هەڵـــوەریو

فرمێســـکی ژیـــنی تاڵـــی

دێنێتـــەوە خەیاڵـــی

ئەوســـا بـــەهاری بـــێ تـــین

ئێســـتا پـــاییزی خـــەمین

گەڵـــاڕێزانیش ئـــەڕوات

هاکـــا بـــەهارێ تـــر هـــات

تـــەنیا ژیـــنی مـــن وایـــە

ئیتـــر بـــەهاری نایـــە

کـــەم کـــەم فرمێســـکێ ئـــەتکێ

ئاوێنـــەی کـــانی دەشـــکێ

له چۆڵی باخا جار جار
گەڵای زەردێ دێتە خوار
له گەڵ ئاوی کانیا
رێ دەکەوێ دڵنیا
باخەوان سەر دائەخا
سەرنجی وێنەی بدا
ئاوی کانی شێواوە
وێنەی تێدا نەماوە
له چۆڵی باخا جار جار
گەڵای زەردێ دێتە خوار

پەپوولەی خەیاڵ

پەپوولــەی خــەیاڵ سەرمەســت و هــێمن
دەپێــوێ ســینگی ئاسمــانی بــێ بــن
دەفتــــەری ژیـــــنم پــــەڕ ئەداتــــەوە
لاپــــەڕەی لاویم بــــیر ئەخاتــــەوە
ئــەم هۆنراوانــە، تــۆم دێنێتــە بــیر
پێکــەنینی تــاڵ دەتباتــەو لــە بــیر:

لـــە خـــاکی لاشـــەم بـــەیانی بـــەهار
گوڵاڵــە ســوورەیەکی ئــاورین روخســار
بــە جــوانی گۆنــات ســەر دەرئــەهێنێ
لــە ســەر مــەزارم دێ خــۆی بنوێنــێ
ئەتۆش کــە هــاتووی لــە بــۆ گوڵــچنین
جــوان رادەبــووری دەم بــە پێکــەنین

ئەو گوڵاڵە سوورە، دەچێنی لە ڕێت
ئاخۆ دەیزانی بۆنی کێی لێ دێت؟
ئەڵێی: چەن جوانە! چەن ڕەنگی گەشە
داخەکەم داخۆم بۆچ دڵی ڕەشە؟!
بەڵێ ئەو ساتە بزانە گوڵم!
گوڵی بەهەشتی ئاواتی دڵم!
ئەو گوڵە خاکی دڵداری خۆتە
ئێستاش بە هیوای ڕوخساری خۆتە
بۆیە بەو چەشنە گەش و خۆشڕەنگە
بۆیە ئەوەندە مات و دڵتەنگە
بۆیە وەستاوە دڵتەنگ لە سەر ڕێت
دڵی داخورپێ دیسان لە بەر پێت
گیانە لەو گوڵەی چیت دێتە بەرچاو
لەو گوڵاڵە سوورە، گوڵی دڵ سووتاو
جوانی هەڵبگرە هەر چەن خۆت گوڵی
خۆشبۆتر لە بۆن یاس و سونبوڵی
خاکی دڵدارە ئەیهێنیتەوە
زامی دڵەکەی ئەکولێنیتەوە

ئــەم هۆنراوانــە تــۆم دێنێتــە بــیر
پێکــەنینی تــاڵ دەتباتــەو لــە بــیر

ئەپوولــەی خــەیاڵ ئــەڕوا لــە ســەرخۆ
لــە شــوێن بــیری تــر ئاســۆ بــە ئاسۆ
هــەتاکوو خــەو دێ، بــیرم ئــەمرێنێ
پەپوولــەی خــەیاڵ هەڵــدەوەرێنێ

باده

ساقی گوزەرا شەو ، بە فیداتم وەرە دێرە
دڵ تەنگە ، درەنگە ، وەرە سا بادە بگێڕە
تا تۆ بی و مەی بێ ، من و دڵ لێرە خەمۆشین
هەر دوو بە تەماتین ، وەرە مەی بێرە بنۆشین
تینوویە دەمێکە چەمەنی باخی ئەوینم
ئەم باخە بدێرە وەرە مەی بێنە سەرینم
ویستوومە کە تەنیا بم و لەم سووچە بمێنم
دیسانەوە ئەم باری خەمە کەوتووە شوێنم
دەستی خەمەکەم بگرە لە مەیخانە بە دەر کە
ڕێگای مەدە ئێرە وەرە لەو مەستە حەزەر کە
نانا ، لێیگەڕێ باکوو بمێنێتەوە گیانە
ئەم کۆترە وەیلانە دڵی گرتووە لانە
بۆ مەی نیە ساقی کە پەنا دێنمە ئێرە
هەر کەس بە شەڕابی خەمی جانانەیێ تێرە
من هەمدەمی بادەم کە خەمی سینە بە با دەم
دەستم بگرە گیانە وەرە بسپێرە بە بادەم
ساقی گوزەرا شەو ، بە فیداتم وەرە دێرە
دڵ تەنگە ، درەنگە ، وەرە سا بادە بگێڕە

خێراب

له سـەردەمی بـەهارێ، شـەڕابی دەسـتی یـارێ
که قەتره قـەتره مەسـتی بـه سـەر دڵـا ئـەبارێ
هەر چەندە نـەختێ تاڵـە شـادی هێنـەر ئاوێکـە
خێرابـە نـەک شـەڕابە، چ وەرگێـڕاو ناوێکـە
ئـەوەی کـه تـینی گیانـە دەوای خـەمی دڵـانه
سوێندم بـە دەسـتی سـاقی حەرامـە شـەربەتانه
سـاقی بگـرە دەسـتم، دەرکـی مەیخانـە کامـە؟
پێکەوە جامی پـڕ کـەین، بـا هـەر بڵـێن حەرامـە

زرێبار

لە پەڕ شاری مەریوان
دوو چین کێوی سەوز و جوان
راوەستاون بەرانبەر
بەرز و دارستان لە سەر
لە داوێن ئەو کێوانا
لە ژێر تاقی ئاسمانا
گۆمێکی جوان وەستاوە
کە «زرێبار»ی ناوە
کێوان سەوز و دڵنشین
ئاسمان و ئاو هەر دوو شین
زرێبار و بەهاری
بەهەشتی کوردەواری

لـــــه نێــــو دارســـــتان قـــــه‌راخ
باڵــــنده‌كان شــــاخ بــــه شــــاخ
كـــــۆ ده‌بــــن و یـــــه‌ك ده‌گـــــرن
ئاسمــــانی ســــه‌ر ئـــاو ده‌بـــڕن
لــــه ژێـــــر تیشــــكی هــــه‌تاوا
لــــه ســــه‌ر ئاوێنــــه‌ی ئـــــاوا
وێنـــــه‌ی خۆیـــــان ده‌بیـــــنن
مه‌ســـــت ده‌بـــــن و ئــــه‌خوێنن:
زرێبـــــــــار و بـــــــــه‌هاری
به‌هه‌شـــــــــتی كـــــــوردەواری

گـــــه‌ی بـــــه‌یانی بـــــه‌هار

ئــــه‌دا لــــه ســــه‌ر زرێبـــــار
كاتــــێ كــــه بــــووكی هــــه‌تاو
تیشــــكی ئه‌خاتــــه ســــه‌ر ئـــــاو

وێنەی کراسی کیژی کورد
کە شەماڵ لێیدا ورد ورد
شەپۆلی جوان و زێڕین
دەڕژێتە سەر ئاوی شین
بەرەو چیمەن و گوڵزار
رێ دەکەون بۆ لێوار
بەرانبەر بووکی هەتاو
کیژی زێڕینی هەتاو
لەو کاتی بەربەیانە
شادی و سەمایانە
ئەڵێن شەپۆلی قەراخ
دەنگیان ئەڕوا شاخ بە شاخ:
زرێبار و بەهاری
بەهەشتی کوردەواری

خوداتان له گەڵ

کەوتووەتــــە بــەرم ڕێگـــای غـــەریبی
گـــەلی ڕەفیقـــان! خوداتـــان لەگـــەڵ
هەر کـــەس ڕێگایـــێ بووەتـــە نەسـیبی
گـــەلی ڕەفیقـــان!خوداتـــان لـــە گـــەڵ
کـــۆترانی زۆر لـــــە شـــوێنی دانـــــە
هێشـــتوویانە جـــێ کـــونجی هێلانـــــە
زۆر کەســـێ ڕۆیشـــت پاشـــان بێتـــەوە
بەڵـــام نەیـــدی کـــەس بگەڕێتـــــەوە
کێ چاک دەزانـــێ چـــی دەکـــا گـــەردوون
یەکێ سەرکەوتوو، یـــەکێ ســـەرنگوون
دڵـــی گرتـــووم خـــەم وەکـــوو دووکـــەڵ
گـــەلی ڕەفیقـــان!خوداتـــان لـــە گـــەڵ

١

نیوەڕۆی گەرمی رۆژێکی بەهار
لە ژێر هەتاوی رێگای زرێبار
منداڵێ مل کز ، چۆخە و رانک شڕ
رێگا دەپێوێ پەشێو و دڵ پڕ
بێ وچان ئەڕوا و هەنگاو هەڵدەگرێ
بە گوێی چۆخەکەی ئارەقی دەسڕێ
نەختێ نانە رەق لە توێی جامانە
بوونەتە تۆشووی ئەو بەستەزمانە
بۆ تێکۆشانی رۆژێ ماسی ڕاو
نەختێ شریت و تۆڕێ پورتوکاو

لە گەڵ قولاپێ کۆن و ژەنگ هێناو
هێناویە ئەمڕۆش بیانخاتە ئاو
ئەڕوات و جار جار لە چۆڵی رێدا
ئەزرنگێتەوە دەنگێ لە گوێیدا:
(هیوا خێراکە، خوا نەتهێنێتۆ
حەو رۆژە ئەڕۆی دەسخاڵی دێیتۆ
ئەمجار بێ ماسی نەیتەوە بۆ شار
ئەر بۆت نەگیرا، خۆت خە زرێبار)

ئەڕوات و الە نێو درک و داڵی رێ
کڵاش کۆنی تاوتاو، ئەکنرێ لە پێ
بێ وچان ئەڕوا و هەنگاو هەڵدەگرێ
بە گوێی چۆخەکەی ئارەقی دەسڕێ
جارێ بۆ لاڕێ ورد ئەبێتەوە
ملوانکەیەکی شین ئەدۆزێتەوە
بە چاکی چۆخەی خاکی لائەبا
ئەڕوات و جار جار سەرنجی ئەدا

بـــێ وچـــان ئـــەڕوا و هـــەنگاو هەڵـــدەگرێ
بـــە گـــوێی چۆخەکـــەی ئـــارەقی دەســـڕێ

٢

کاتـــــێ ئەگاتـــــە ئـــــاوی زرێبـــــار
دێتـــە گـــوێ دەنگـــی شـــەپۆل و لێـــوار
دوو فرمێســـکی داخ دێنـــە گـــوێی چـــاوی
ســـووکێ ئەشـــۆرێن گۆنـــای ســـووتاوی
ئەڵـــێ: «زرێبـــار! چـــەن پاڕێمـــەوە؟!
لـــــەم لێوارانـــــەت بســـــووڕێمەوە؟!
حـــەو ڕۆژ ئـــەم تـــۆڕەم هێنـــا و بـــردم
ماســـیت پێنـــەدام مەیۆســـت کـــردم
باوەژنیشـــم کوتوویـــە ئـــەمجار
ئـەر ماسـیت نـەگرت خـۆت خـە زرێبـار
بەڵـــکوو نـــەختێ زوو بگەڕێمـــەوە
ملوانکـــەی شـــینم دۆزیوەتـــەوە
دەیبەمـــەوە بـــۆ خوشـــکم ئێـــوارە
ئـاخر لـە هاومـاڵ سـەری لـە خـوارە
زرێبـــار! مـــن و خوشـــکم هـــەژارین
دایکمـــان نـــەماوە، بـــاوەژن دارییـــن

خوشـكم هــەر خــەريک فرمانــە بــۆ ئــەو
وچـــانی نييــــە بـــەيان تـــاكوو شـــەو
هــــەرچی دەيبيـــــنم چـــاوی پـــڕ ئـــاوە
لـــە بـــەر ســـەرماوە دەســـتی تـــەزاوە
شــەوان كــە مانــدوو دێينــەوە بــۆ مــاڵ
كارمـــان گريانــە و بيســتن قســەی تــاڵ
بـــەيان ناهێڵـــێ خـــۆر ســـەر دەربێـــرێ
هـــەر يـــەكمان بـــەرەو شـــوێنێ ئـــەنێرێ
خوشـــكی هـــەژارم دەس ئـــەكا بـــە كـــار
منـــيش بـــۆ راوە ماســـی دێم بـــۆ زرێبـــار
خێـــرا كـــــە توخــــوا بــــا بڕۆمـــــەوە
بــا ئـــەم ملوانكـــەی زوو بـــۆ بەمـــەوە
گيرفــــانم كونـــــە نــــەک وا داكـــــەوێ
بــا لـــە دەســـتم بـــێ هـــەتاكوو شـــەوێ

٣

ئەمـــڕۆش بـــە وێنـــەی ڕۆژانی پێشـــوو
دێـــــت و شــــريتی ئــــەخا هــــاتوچوو

هـــەتا رۆژ ئـــەگا داوێـــن خۆرئـــاوا
ســێبەری کێـــوان دێنـــە ســـەر ئـــاوا
هیـــوا هـــەر پەنجـــەی لـــێ هەڵـــپێکاوە
چـــاوەڕێی تـــۆڕ و دەریـــا وەســـتاوە

٤

تـاریکی شــەو هــات رەنــگ ئـاوی گـۆڕی
هێشـــتا ماســـییەک نەکـــەوتووە تـــۆڕی
وتـــەی بـــاوەژن لـــەو نیـــوە شـــەوە
هــەر وەهـــا لـــە گوێیــدا دەنــگ ئەداتــەوە
(هیـــوا خێراکـــە، خـــوا نـــەتهێنێتۆ
حـــەو رۆژە ئـــەڕۆی دەسخاڵـــی دێیتـــۆ
ئـــەمجار بـــێ ماســـی نەیتـــەوە بـــۆ شـــار
ئـــەر بـــۆت نـــەگیرا، خـــۆت خـــە زرێبـــار)

زرێبـــار تاریـــک، شـــەو ســـەرد و دڵـــتەنگ
هیـــوا کـــش و مـــات وەســـتاوە بێـــدەنگ
وتـــەی بـــاوەژن لـــەو نیـــوە شـــەوە
هــەر وەهـــا لـــە گـــوێی دەنـــگ ئەداتـــەوە

٥

بەیان زرێبار تەمی گرتبوو
باران دوێنێ شەو لێڵی کردبوو
پەڵەی هەوری رەش بە ئاسمانەوە
لە سەر ئاوی لێڵ ئەسووڕانەوە
کاتێ چەخماخە لێی ئەدا تاو تاو
لاشەی منداڵێ کەوتبووە سەر ئاو
ملوانکەیێ شین لە نێو دەسیایە
بۆ کێو ئەڕوانێ ئەڵێ هیوایە
نێو ئەو شەپۆلەی دەور و بەریایە
دوو بەچکە ماسی کەوتبوونە کایە

کاتێ کە نم نم باران هاتە خوار
ئەڕژا سەر سینگی سەردی زرێبار
سووکێ کەوتە رێ ، شەپۆلێ خەمبار
تا لاشەی هیوای هێنا بۆ لێوار

ملوانکەیش هەر وا لە چنگیا مابوو
هێشتاکوو لە دەس بەری نەدابوو
زرێبار ئەیکوت: زۆری کۆشابوو
بەستەزمان ماسی بۆ نەگیرابوو

شوان

مامە شوانی دەربەدەر
کوردی فەرەنجی لەبەر
خونچەی دڵم بێ ئاوە
هانام بۆ تۆ هێناوە
نە خورەی ئاوی کانی
نە باخ و نەغمەکانی
نە دیمەنی بەهاران
نە باڵندەی کۆساران
ماوێکە مەستم ناکەن
پاراوی هەستم ناکەن
دڵتەنگم زۆر خەمینم
پەشێوی کۆچی ژینم
منداڵی بە خەمباری
لاوی بە چاوەنواڕی
مانگ و ساڵی ژیانم
کەی هات و چوو؟ نازانم

مامە شوانی دەربەدەر

کوردی فەرەنجی لە بەر

خونچەی دڵم بێ ئاوە

هانام بۆ تۆ هێناوە

ساتێ لە بەر شاڵەکەت

دەربێنە شمشاڵەکەت

لە سێبەری ئەو دارە

بڕوانە ئەو جۆبارە

بە سۆزی جەرگی بریان

بلوێرت بێنە گریان

باخی ئەم دڵە تەنگە

پاراو کە بەو ئاهەنگە

ئاهەنگی بە جێ هێشتن

نەغمەی کۆچ و ڕۆیشتن

باکوو بە نەزمی حەیران

فرمێسکم بێنە سەیران

نیگارێ

شنەی بەر بەیان دیمەن بە دیمەن
باوەشێن ئەکا ئەگریجەی چیمەن
کیژی خۆرەتاو چاوی هەڵدێنێ
دێت و گوڵی شەو هەڵدەوەرێنێ
ئەوەستێ لە سەر دیواری ئاسۆ
بۆ سەیری دەشت و سەوزی کەژ و کۆ
ئەستێرەکانیش وەک ماسی نێو ئاو
لە دەریای شینا ون دەبن لە چاو
چیمەنی سەوزی ژێر پێی مراوی
فرمێسکی شەونم، دەتکێ لە چاوی
گەلێ ئاسکی جوان لە خەو هەڵدەستن
دێنە سەر کانی، کۆڕێ دەبەستن
لاولاوی رەنگین، دەس لە ملانی دار
پێدەکەنێ بۆ گوڵی بێ دڵدار
پەلەوەر دەنگی بەرز ئەکاتەوە
لە چۆڵی باخا دەنگ ئەداتەوە

ئاوی چۆم ئەڕوا و گەڵای زەردی پار
دەسپێرێ بە دەس رێبواری رووبار
پەپوولەی نەخشین لەو سەر جۆبارە
بۆنی گوڵ دەکا هەتا ئێوارە
پەرژینی دەوری باخی گرتووە
باڵندە لانەی تێدا بەستووە
خۆر بە جێدێڵێ داوێنی کوێستان
دێتە سەربانی باخ و دارستان
بەفراو بە وێنەی فرمێسکی دڵدار
خوڕخوڕ بە گۆنای کێوا دێتە خوار
بولبول نەغمە خوێن، ئەم چڵ بۆ ئەو چڵ
پێدەکەنێ بۆی غونچەی ئاڵی گوڵ
ئاوی سافی گۆم، ئەڵێی نیگارە
وێنەی سروشتی تێدا دیارە
کەوێ دێ لە سەر چیمەنی کۆسار
بە دەندووکی سوور ئەنووسێ: بەهار
ئەی بەهاری من تۆ کەی دێیتەوە؟!
ئەی بەهاری من تۆ کەی دێیتەوە؟!

چوارینە

شـــەوی تاریکـــە لـــێم شـــێواوە ڕێگـــا
بـــەیانی هـــات و زۆری مـــاوە ڕێکـــا
ژیـــانی مـــن وەکـــوو ئەمشـــەو وەهایـــە
بـــەرەو هـــەر لا دەچـــم بەســـراوە ڕێگـــا

❁❁❁❁

گوڵـــی ســـەر بـــەرزی لاولاو کورتـــە ژیـــنی
دەمێکـــە ســـەیری بـــاخ و پێکـــەنینی
بـــە ناکـــامی ســـەری دانـــا کـــە بمـــرێ
هـــەتاکوو ڕەنگـــی ئـــەم دنیایـــەی بـــینی

❁❁❁❁

گەڵـــاڕێزان گوڵـــی باخـــانی دا بـــا
بـــەهارێ دیکـــە دێ ئـــەم باخـــە لابـــا
هەناســـەی باخـــەوانی پـــیرە دەیکـــوت:
هـــەزاران خۆزگـــە ژیـــنی مـــن وەهـــا بـــا

دڵم تەنگە پەرێشانم دەمێکە
خەیاڵم هەر دەمێ لانەی خەمێکە
ئەوەندە دڵپڕم پێم خۆشە بگریم
کە فرمێسک و هەناسە مەرهەمێکە

چلەی زستانی کوێستانە و کچی کێو
دەپۆشێ بەژن و باڵاکەی بە چاشێو
من ئەیزانم چ سێحرێکە ئەگەر بێ و
لە درزی پەردەوە دەرخا بزەی لێو

ژیانی لاویم وێنەی گوڵێ بوو
کە هاتە باخی ژین و هەڵوەری زوو
وەکوو لاولاوی ناکامی بەهاران
خەمێکی نایە داوێنی دڵ و چوو

چیمەنی نـەورۆزی ئەمسالـی سـنە خوێناوییـە
دەشت و کێوانی لە خوێنی لاوەکان نەخشـاوییە
سێسەد و پەنجاوحەوتە، سالی دیـن و راپـەڕین
کـوردی ئـازادە بـەرەپیری لــە شـۆڕش باویـە

هەستە ئەی لاوی سنە! هیــوات ئەگــەر ســەرکەوتنە
کورد ئــەبێ ئــازادە بــێ، هەســتە چ بــاکی مردنــە؟
رەنگی خوێن چاوت نەترسێنێ و خۆت نەگریتە دوور
هەستە تێکۆشین و دیسان خەینە رێ تابووتی سوور
دڵ بڵێسەی دێ لە شوێنی لاوەکان، وێنــەی تــەنوور
هەستە بخرۆشین و دیسان خەینە رێ تابووتی سوور
خــوێنی بــێ تــاوانی لاوانم لــە بــیر ناچێتــەوە
یەک گرین، بــۆ گــرتنی مــافی ئــەوان کــۆ بینــەوە
هەستە باکوو یەک گرین تا ئەوجی سەرکەوتن بڕۆین
دەنگی گوللــە گــەر بهێڵــێ بــەو پۆلیســانە بڵــێین:
هەڵگەڕێنەو ئــەو چەکــە، تــۆ دوژمنــت ون گــردووە
دوژمن ئەو خوێنخوارەیە مافی مــن و تــۆی بــردووە

خاک و خۆر

١

ئێوارەیـــــە و دنیـــا جـــوان
لـــە ســـووچی تـــاقی ئاسمـــان
کیـــژی زێـــڕینی هـــەتاو
خـــۆی شـــاردەوە لـــە بـــەرچاو
لـــە ســـەر ســـینگی شـــاخ و هـــەرد
کـــۆی کـــردەوە زولفـــی زەرد
تـــاکوو بـــەیان بـــە ســـەرخۆ
لـــە تـــەختی ســـووری ئاســـۆ
دیســـان بخاتـــە ســـەر شـــان
زولفـــی زەرد و پەرێشـــان
دارســـتان مـــات و خـــەمبار
لـــە شـــوێنی کیـــژی دڵـــدار
پـــەژارەی تاریـــک و رەش
شـــەوگاری گرتـــە بـــاوەش

به هیوای ژوانێکی تر
خۆپیشاندانێکی تر
سەری نا داوێنی شەو
خەمی شاردەوە بە خەو
تاکوو بەیانی نم نم
فرمێسکی ساردی شەونم
بۆئەوینی خاوێنی
ئەڕژێنێتە داوێنی

٢

مانگە شەو چاو هەڵدێنێ
روخساری خۆی بنوێنێ
بە جوانی دەشنێتەوە
جێگای خۆر بگرێتەوە
خونچە سەری دەربێنێ
باڵندە بجریوێنێ
بەڵام هەرگیز ناتوانێ
تەنیا ئەمە بزانێ

نێوان ئەو دڵدارانە

خاک و ئەو خۆرە جوانە

بە راسی هەر رۆژێ دێ

کە دڵداری تەواو بێ

هەر وەها دەشنێتەوە

جێگای خۆر بگرێتەوە

خۆرەتاو چاو هەڵدێنێ

دێت و دڵی ئەشکێنێ

ج

شینی مامۆستا هەژار

گزنگی خۆری ئێواران کشاوه
تەمی ماتەم بە سەر شارا کشاوه

دڵی لەرزیوه شاری پڕ پەژاره
هەواڵی مەرگی مامۆستا هەژاره

لە سەر قەبرانەوه خەڵکی گەڕاوه
کچێ رەشپۆشە هەر لەو شوێنە ماوه

دەخوێنێ شێعری پڕ سۆزی بەسەرهات
دەمێ دەگری، دەمێ هەرواکش و مات

شەمی دانا لە سەر هەر سێ مەزارا
گوڵی باراندە سەر گڵکۆی هەژارا

لە سەر بەردی مەزاری شاعیرانا
گوڵی سوور و سەری ئاڵۆزی دانا

کچ و شەم بەو شەوە گەرمی گرینن
لە کۆڕی شاعیرانەی گەرمە شینن

لە بەر شەوقی شەما تا لای بەیانی
وەکوو ئەستێرەیە فرمێسکەکانی

دەخوێنێ شێعری پڕ سۆزی بەسەرهات
دەمێ دەگری، دەمێ هەرواکش و مات

کچی خەمباری سەر قەبرانی خامۆش
فریشتەی چاو بە فرمێسکی سیاپۆش

بە شیوەن ئاگرت بەردا لە گیانم
دەزانم، تۆ پەری شێعری، دەزانم

پەری شێعری کەوا دەگری شەوانە
بە جێ ناهێڵی کۆڕی شاعیرانە

چ شێعرێ مەرهەمی جەرگی بەخوێنە؟
وەکوو نالەی جودایی دڵتەزێنە؟

فریشتە، عەتری شێعری تازە بێنە
بە سەر خاکی هەژارا بیپژێنە

بڵێ هێمن! بەسە ناڵەی جودایی
هەژاریش هاتەوە بۆ لای خەزایی

لە بەر شەوقی شەما تا لای بەیانی
وەکوو ئەستێرەیە فرمێسکەکانی

گەلێ گریا پەری شێعر و لە ناکاو
لە گەڵ هەوری رەشا ون بوو لە بەرچاو

پەری شێعر

هەموو شەوێ لە ئاسمان
لە عەرشی بەرز و دوورەوە
بە باوەشێ گوڵی گەش و
خەیاڵی بێسنوورەوە

لە شوێنی هەورەکانەوە
پەری شێعر بەڕێوەیە
کە هەر گوڵێکی دەستی وی
پەپوولەیەکی پێوەیە

هەواڵە خۆشەویستەکەم!
فریشتەکەم! دەچیتە کوێ؟
لە مێژە نایەتە ژوانی دڵ
بە سۆزی گەرمی شێعری نوێ

مەترسە مەیژە کوندەبۆ
مەلی ئەوینی سەربڕی
مەڵێ کە کۆتری شێعر
لە شاری ئێمە هەڵفڕی

لە نێو شەپۆلی مانگە شەو
گەڕامە شوێنی تۆ، پەری!
بەجێم مەهێڵە، سا مەچۆ
دە بەسیە مەمکە بێ بەری

کە تۆ لە ماڵە چۆڵەکەم
پەڕیوە بووی و نایەوە
شەمی هەزار و یەک شێعر
لە سووچی دڵ کوژایەوە

گەڵای نەمامی شێعری من
کە دانە دانە هەڵوەری
بە چەشنی هەوری کۆچەری
نەبوویە سێبەری، پەری!

لە ترسی چاوی کوندەبۆ
مەچۆ، دە خۆت مەشارەوە
بەرەو هەواری دڵ وەرە
بە دەستی پڕ هەسارەوە

بە سۆزی شێعری تازەوە
بە گوڵوشەی ئەوینەوە
بە شەونمی گرینەوە
بە شێعری ئاگرینەوە

دەڵێن دڵی پەری شێعر
بە چەشنی ئاوی کانییە
شنەی بەیان و بۆنی گوڵ
هەناسە جوانەکانییە

دەمی لە شەوق و پێکەنین
دەمێ لە شین و زارییە
هەڵاڵەکانی بەندەنی
بەهاری کوردەوارییە

لە نێو شەپۆلی مانگەشەو
گەڕامە شوێنی تۆ ، پەری!
بەجێم مەهێڵە ، سا مەچۆ
دە بەسیە ، مەمکە بێ بەری

دەمێ دەبیتە سوورە گوڵ
بە دەستی باخەوانەوە
شەپۆلی دەنگی بولبولێ
لە کووچە باخەکانەوە

دەبێ بە شێعری ماتەمێ
لە بەردی سەر مەزارەوە
دڵۆپی گەرمی حەسرەتێ
لە چاوێ دێتە خوارەوە

دەبێ بە سۆزی نەغمەیێ
لە سینگی سازێ دێتە دەر
دەبێتە بەستە بۆ خەم و
خەیاڵەکانی رێی سەفەر

لە ترسی چاوی کوندەبۆ
مەچۆ ، دە خۆت مەشارەوە
بەرەو هەواری دڵ وەرە
بە دەستی پڕ هەسارەوە

سازی ئاوارە

وەرە ئەی سازی ئاوارە بە هانای سۆزی گریـانم
دڵم بەستەی دەوێ ئەمڕۆ بە جێ دێڵم موکریـانم
وەکوو هەنگاوەکانیشم دەلـەرزێوە دڵ و دەنگـم
دەبا وێنەی منی کۆچەر بناڵـێ سـازی دڵـتەنگم

کۆچ

کۆچی کوردان وا بــه کــاروان دێ لــه ڕێــی شــارانەوە
ڕۆژ بە باری قورس و برسی، شەو لــە بــەر بارانــەوە
نیشــتمانی خۆمــە دەیپێــوم، پــێم دەڵــێن ئاوارەیــە
گەرچی بێ ڕەشماڵ و پێخواس، سەر بە کۆســارانەوە
ڕێگە دوور و خــێڵ، مانــدوو و لێوبــەبار و پــێپــەتی
چاو بــە ئەســرین دێنــە پــیری کۆچەکــەی یارانــەوە
نایە سۆزی دەنگی گۆرانی، هــەوارە و کــۆچی ســوور
کـــاروان گـــوێی داوە بـــە ناڵـــەی بریندارانـــەوە
بۆ منالێ تەرمی دایکی خــۆی بــە جــێ دێڵــێ و ئــەچێ
ئاسمان دەگــری، مــەلان دەگــرین بــە ســەر دارانــەوە
دەنگی تۆپ و تیری دوژمــن دێ لــە شــوێنی کۆچــەوە
جــێ هــەواران وا بــە دەســتی ســووری زۆردارانــەوە

ڕوونکردنەوە:

⚐ دوو شێعری «شینی مامۆستا هەژار» و «پەری شێعر» لە سروەوە وەرگیراون و لە کتێبی «ملوانکەی شین»دا نین. دوو شێعری «سازی ئاوارە» و «کۆچ» لە کاسێتەکانی گۆرانیبێژی گەورەی کورد، عەدنان کەریم ـەوە وەرگیراون.

⚐دڵنیاین کە ئەمانە تەواوی شێعرەکانی «شەریف» نین، هیوادارین بتوانین بۆ چاپی داهاتوو، تەواوی شێعرەکانی چاپ بکەین.

بە هیوای ئەو ڕۆژە